

GRUNDSKOLE 23. september 2020

DEBATINDLÆG

Skrevet af

Mie Dalskov Pihl

Chef for registeranalyse

Flere velstillede børn i privatskoler og friskoler er bekymrende

Det handler om at råbe vagt i gevær, når vi ser, at velstillede børn i stigende grad går uden om folkeskolen.

Kontakt

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

"Arbejderklassen vælger også friskoler og privatskoler," skriver Cepos i [Altinget](#) torsdag den 17. september.

Cepos har analyseret videre på vores datagrundlag fra en analyse, vi i [Arbejderbevægelsens Erhvervsråd tidligere har udgivet](#).

Vi er enige i, at det ikke kun er den højere middelklasse og overklassen, der går på privat- og friskoler. Der er også børn fra arbejderklassen. Den pointe er meget banal.

Den centrale pointe er, at elevsammensætningen er forskellig. En større andel af de velstillede går i fri- og privatskolen end i folkeskolen. Omvendt med arbejderklassen. Vi er ikke enige i, at forskellene er små, som Cepos skriver.

Danmarks Statistik opdeler kommunerne i fem typer, herunder hovedstads-, storby-, oplands, provinsby- og landkommuner.

Uanset hvilken type kommune, man kigger på, er andelen af velstillede børn større i fri- og privatskoler end i folkeskolen.

Dobbelt så mange i landkommuner

I gennemsnit er andelen af børn fra eliten ni procentpoint større i fri- og privatskolerne end i folkeskolen på første klassetrin.

Forskellen er 13 procentpoint blandt eleverne på 8. klassetrin. I landkommunerne er andelen af de mest velstillede børn i fri- og privatskolerne tilmed næsten dobbelt så stor som i folkeskolerne blandt eleverne i 1. klasse.

Cepos får tallene til at se meget små ud ved at dividere tallene med fire for at omsætte andelen til antal hoveder i skoleklasser á 25 elever. På den måde bliver de relative forskelle til få elever i en skoleklasse.

Det ændrer bare ikke ved den relative forskel. Tallene viser for eksempel, at hvert femte barn (19 procent) i 1. klasse i landkommunernes privat- og friskoler er fra overklassen eller den højere middelklasse. Kun hvert tiende barn (11 procent) er fra arbejderklassen. Det er en forskel på otte procentpoint.

Dividerer man med fire, ja, så svarer forskellen til to elever i en klasse á 25. Det ændrer bare ikke ved, at andelen af elever i fri- og privatskoler i landkommunerne i 1. klasse er 75 procent større end i folkeskolerne.

Udviklingen går i den gale retning

Formålet med vores oprindelige analyse var at holde øje med elevsammensætningen i de danske skoler, og dermed også at påpege, når udviklingen går i den gale retning. Det gør den nu.

I virkeligheden viser vores analyse det samme som flere andre analyser har vist. Der er flere velstillede børn i privat- og friskolerne, og det gælder sådan set både i byen og på landet.

Det handler ikke om "ideologiske kæpheste", som Cepos kalder det. Det handler om at råbe vagt i gevær, når vi ser, at velstillede børn i stigende grad går uden om folkeskolen og bliver meldt ind i i fri- og privatskoler, hvor de går med børn, der ligner dem selv. Samtidig er knap så velstillede børn dem, der i højere grad er tilbage i folkeskolen.

Den udvikling er ikke god for vores samfund og den enkelte.

I Danmark har vi en tradition, hvor det er muligt at vælge en anden skole end folkeskolen. Den mulighed er bare ikke reel for alle. Ikke alle forældre har ressourcer til at vælge en fri- eller privatskole. Barriererne kan handle om privatøkonomi, men det kan for eksempel også handle om lange ventelister.

Forældre skal vælge folkeskolen til

Den øgede polarisering bekymrer os, fordi den kan få konsekvenser for, hvor godt danske skolebørn klarer sig. Der er nemlig flere studier, der peger på, at ressourcetsvage børn klarer sig bedre, når de går i skole med børn, der kommer fra velstillede hjem. Det er lettere at få alle børn med, hvis vi sørger for, at danske børn ikke er alt for opdelte.

Det viser både [tidligere analyser](#), som vi har lavet, men også [Kraka](#) har peget på, at for stor en opdeling kan være skadelig.

Flere aktører har i [Jyllands-Posten](#) for nyligt italesat, at en stor social opdeling i skolerne kan være problematisk i anledningen den øgede opdeling i gymnasierne.

Cepos skriver, at man i stedet for at fokusere på forskellene skal koncentrere sig om, hvordan man kan tiltrække ressourcetsvage lærere til ressourcetsvage skoler.

[Rockwoolfonden](#) lancerede for nyligt en analyse, der viste, at ressourcestærke lærere underviser ressourcestærke børn i folkeskolen. Her er vi enige med Cepos:

Vi skal styrke folkeskolen i en sådan grad, at både forældre og lærere vælger den til. Det vil styrke flertallet af danske skolebørn, og det vil især styrke børn af knap så velstillede forældre, som primært går i den danske folkeskole.

Bragt af Altinget den 23. september 2020